

جریان دایره وار تولید و در آمد ملی

این جریان مدور در آمد یا جریان چرخشی یک مدل اقتصادی است که در آن عمده جریان به وسیله مبادله پول، کالا و خدمات و... بین بخش‌های مختلف اقتصاد نمایش داده می‌شود. جریان پول و کالا در یک مدار بسته مبادله می‌شود. تجزیه و تحلیل این جریان چرخشی بر اساس حسابهای ملی است و در نتیجه در حوزه اقتصاد کلان است.

جریان چرخشی در آمد یک مفهوم برای درک بهتر از اقتصاد به عنوان یک کل می‌باشد. در ابتدایی‌ترین حالت، آن را به صورت یک اقتصاد ساده متشکل از بنگاه و خانواده در نظر می‌گیریم که در یک «نمودار چرخشی جریان» نمایش داده می‌شود. در این حالت ساده از اقتصاد، خانواده‌ها نیروی کار مورد نیاز بنگاه‌ها برای تولید کالا و خدمات را فراهم می‌کنند. بنگاه‌ها به خانواده‌ها در ازای نیروی کاری که ارائه می‌دهند در آمد (حقوق) می‌پردازند که این در آمد به نوبه خود صرف کالا و خدماتی که بنگاه تولید می‌نماید می‌شود.

البته کل اقتصاد بسیار پیچیده‌تر از این تصویر می‌باشد. اقتصاد علاوه بر تعاملات بین خانوار و بنگاه، تعاملاتی مابین دولت‌ها، خانوار، شرکت‌ها و سایر ساکنان نقاط مختلف در جهان می‌باشد. همچنین در این تصویر ساده از اقتصاد، دیگر جنبه‌های فعالیت‌های اقتصادی مانند سرمایه‌گذاری (موجودی انبار و یا دارایی‌های ثابت مانند سازه، تجهیزات، تحقیقات و توسعه و نرم‌افزارها) جریان مالی سرمایه (مانند سهام و اوراق قرضه و سپرده‌های بانکی) (و سهم این جریان‌ها در انباشت دارایی‌های ثابت، نشان داده نشده‌است).

انواع مدل‌ها

۱ مدل دویخشی بدون پس انداز

۲ مدل دویخشی با وجود پس انداز

۳ جریان دایره وار تولید و در آمد ملی (مدل سه بخشی)

۴ جریان دایره وار تولید و در آمد ملی (مدل چهار بخشی)

۵ مزاد و کسری بخش‌های مختلف

مدل دویختی بدون پس انداز.

خانوارها مالک و صاحب نهایی همه عوامل تولید هستند که قصد کسب درآمد از آنها را دارند و بنگاهها نیز بکارگیرنده ی همین عوامل تولید هستند که قصد ترکیب آنها برای تولید کالاها و خدمات را دارند. از طرف دیگر بنگاهها که کالاها و خدمات مختلفی را تولید کرده اند، تمایل دارند آنها را به فروش برسانند و خانوارها نیز جهت رفع نیازهای مصرفی خود تمایل دارند به خرید کالاها و خدمات بنگاه ها پردازند. لذا دو گونه بازار پدید می آید که در یکی از آنها (بازار خدمات عوامل تولید)، خدمات نیروی کار، زمین و منابع طبیعی، سرمایه و مدیریت به بنگاهها واگذار شده و در مقابل بنگاهها پرداخت هایی به شکل مزد و حقوق، اجاره، بهره و سود در اختیار خانوارها قرار می دهند. اصطلاحاً مجموع درآمدهای بدست آمده برای خانوارها به Y_d و درآمدهای ملی یا درآمد ناخالص ملی گویند. در بازار دیگر کالاها و خدمات نهایی Y_c روخته شده و در مقابل خانوارها از درآمدهای بدست آمده بابت آن کالاها و خدمات نهایی پرداخت می کنند. اصطلاحاً ارزش پولی کالاها و خدمات نهایی را محصول یا تولید ناخالص ملی می گویند.

فرضیات مدل دو بخشی؟

- ۱- پس انداز وجود ندارد و تمامی درآمد در هر دوره مصرف می شود.
 - ۲- دولت وجود ندارد.
 - ۳- تجارت با دنیای خارج وجود ندارد.
 - ۴- سیستم قیمت ها تولید و مصرف تک تک کالاها را هماهنگ ساخته.
- بنابراین در اینجا تنها هماهنگی بین تولید و مصرف همه ی کالاها و خدمات نهایی مورد توجه قرار می گیرد.

تبادل به وضعیتی اطلاق می شود که عرضه و تقاضا برابر باشند. به عبارتی $y_d = y_c$

تقاضای کل y_d عبارتست از مخارج کل برنامه ریزی شده.

مدل دوبخشی با وجود پس انداز.

همانند قبل مالک عوامل تولید خانوارها هستند که خدمات آنها را از طریق بازار خدمات عوامل تولید به بنگاهها می فروشند و بنگاهها نیز در مقابل پرداخت هایی به شکل حقوق و مزد، بهره، اجاره، و سود به خانوارها می پردازند که جمع آن همان درآمد ناخالص ملی است. حال در این مدل چون خانوارها تمامی درآمد خود را مصرف نمی کنند، بخشی از درآمد ناخالص ملی پس انداز می شود. وجود همین پس انداز نیاز به بازاری تحت عنوان بازار مالی را مطرح می سازد. نیاز به این بازار از آنجا ناشی می شود که خانوارها تمایل دارند از پس انداز خود درآمدی کسب کنند و بنگاهها نیز تمایل دارند برای گسترش فعالیت تولیدی خود منابع مالی بدست آورند و بازار مالی می تواند واسطه بین پس انداز خانوارها و سرمایه گذاری بنگاهها باشد.

پس انداز عبارتست از بخشی از درآمد ناخالص ملی که صرف مخارج مصرفی نگردیده است.

سرمایه گذاری عبارتست از:

- ۱- سرمایه گذاری ثابت در لوازم کسب و کار
- ۲- سرمایه گذاری در ساختمان های مسکونی
- ۳- سرمایه گذاری در موجودی انبار

سرمایه گذاری برنامه ریزی شده I عبارتست از جمع سرمایه گذاری ثابت در لوازم کسب و کار، سرمایه گذاری در ساختمان های مسکونی، و بخشی از سرمایه گذاری در موجودی انبار که به میل و برنامه ی خود بنگاهها صورت گرفته باشد.

پس انداز را نوعی تراوش یا نشسته می نامند زیرا سبب می شود یک جریان پولی از دایره یا چرخه اصلی نمودار خارج شود و سرمایه گذاری را نوعی تزریق می نامند زیرا سبب می شود یک جریان پولی به دایره یا چرخه ی اصلی نمودار وارد شود.

تنوری های تورم و بیکاری

تورم:

ساده ترین تعریفی که می توان از تورم ارائه کرد عبارت است از افزایش سطح عمومی قیمت ها ، که واحد اندازه گیری آن نرخ تورم است ، تورم با نگاهی جامع تر و طبق آنچه در بخش شاخص قیمت ها به طور کامل تشریح شد ، درصی تغییرات سالیانه در شاخص قیمت ها را تورم می گویند .

تورم زمانی به عنوان یک بیماری و مشکل اساسی در سطح کلان کشور نمود می یابد که به صورت مستمر و غیر قابل کنترل رشد کند. در واقع اگر شاخص قیمت ها به طور معمولی رشد داشته باشد نمی توان آن را تورم مشکل ساز و بیماری گونه دانست.

دلایل بروز تورم :

تورم در زمان های مختلف و در کشور های متفاوت ، به دلایل مختلف بوجود می آید .
به طور کلی زمانی که قرار است دلایل بروز تورم را مورد بررسی قرار دهیم ، باید دلایل تغییرات در سطح عمومی قیمت ها (شاخص قیمت ها) را مورد ارزیابی قرار دهیم، تغییر در سطح عمومی قیمت ها در قالب سه بخش زیر اتفاق می افتد:

۱- عوامل تولید و تابع تولید

۲- تامین مالی برگرفته از معادله کمیت و فرض اینکه سرعت پول ثابت است.

۳- سطح قیمت بر اساس تقاضای بازار .

در یک دسته بندی کلی تمام دلایلی را که در منابع اقتصادی مختلف برای تورم مطرح کرده اند می

توان به شرح زیر نام برد :

تورم ناشی از تقاضای بیش از عرضه کل :

این نوع تورم یا میتواند ریشه واقعی داشته باشد و یا اینکه عرضه پول افزایش یابد بنابراین تقاضا برای

کالا ها و خدمات افزایش یابد.

آن بخش از تقاضا که به دلایل واقعی مطرح می شوند ممکن است بر اساس تقاضای خانواده ها در

مصرف باشد ، مثلاً افزایش مصرف در ماه رمضان